יח: מי שאמר פרק שלישי נזיר

עין משפט נר מצוה

יז א מיי' פ"ו מהלכות נזירות הלכה טו:
יח ב מיי' שם הלכה יב:

תורה אור השלם

1. וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא:
במדבר ו יא

2. וְהִזִּיר לֹא יָמֵי נִזְרוֹ וְהֵבִיא כֶבֶשׂ בֶּן שְׁנָתוֹ לְאָשָׁם וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפֹּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוֹ:
במדבר ו יב

נוסחת הריב"ן

ל) לה' כרבי: ב) דמקמו בה נמי איכא במסכת: ג) שביא: ד) מחוסר זמן הוא להקרבה דלילי שמיני נמי הוי שעה שראויה להביא קרבן ולא נעמא ביום שמיני מתייבי קרבן על כל אחת ואחת. והשתא ליתא: ה) מחוי לקרבנה: ו) דכתיב בהו ז) ופס"ם: ח) בכ"י מהוב כתן בחכ"ל ובה"ג ובחכ"ל קרבן ג' על הכל עד שיביא אשמו הביא אשמו ונעמא הביא אשמו ונעמא מביא קרבן על כל אחת ואחת הביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה ט) בשעה שראויה להביא קרבן מייל זירות טהרה ב"ד נעמא בלילה לא הוי טומאה הרבה אלא טומאה מריכתא ולי קסבר לילה לאו מחוסר זמן להחשב כשעה שראויה להקריב בלילה זירות נמי מייל מתמתה ומיתיב קרבן טומאה על כל אחת ואחת: **אית** ספרים **דגרסי** ביה **גופא נטמא בשביעי בו'** ולא גרסינן דבכולה הש"ס לא גרסינן גופא אלא כשהש"ס הביא מימרא או ברייתא תחילה ומייתי אותה אגב גרדא או מחר ואומר גופא לפרש המימרא או הברייתא אבל ברייתא לא הביא הש"ס כלל לעיל אלא מלישנא דהש"ס לעיל דקאמר אילימא שנטמא בשביעי בו' ולא גרסינן גופא אלא כשהש"ס הביא המיר השמיני שעה הראויה להביא קרבנותיו נפטר בקרבן אחד על טומאות הרבה אבל כשנטמא בשמיני וחזר ונטמא בח' כיון שיצא שעה הראויה להביא קרבנותיו מביא קרבן על כל אחד ואחד: **מתחיל** ומונה מיד דברי ר' אליעזר וכו'. לכאורה הוה משמע דמתחיל מנין זירות טהרה שלו בשמיני * אלא אי אפשר לומר כן דאי לא מייל עליה זירות טהרה שלו אלא בשמיני א"כ כי נטמא בשמיני לא קותר אלא יום אחד ולא הוה מתחייב קרבן טומאה לרבי אליעזר [כדתנן במתני' ר"פ] אומר לא [בו] ביום אלא מתחיל ומונה מיד בשביעי דאז מייל עליה זירות טהרה מכי הזה וטבל (מכי הזה וטבל) וכי נטמא בשמיני קותר ב' ימים ומתחייב שפיר בקרבן ב) וכטומאה לרבי אליעזר: **ורחב"א** קרבן אחד על הכל עד שיביא חטאתו בו'. דנכון סברת לרבי אליעזר דלא מייל זירות טהרה עליה עד שיביא חטאתו הביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה זירות טהרה [וטעמייהו] ליף בסמוך: **כך** אשמו מעכבתו. ולא מייל עליה זירות טהרה עד שיביא גם אשמו וטעמייה מפרש בסמוך: **בשלמא** ר' אליעזר אמר קרא וקדש ראשו ביום ההוא. מיותר ביום שהוא לרבות ביום שבשביעי מייל עליה זירות טהרה כדפרישי לעיל לר"מ ולשון הש"ס דקאמר אע"פ שלא הביא קרבנותיו הוי פירושו אע"פ שלא הביא יום הראוי קמ[5] להביא קרבנותיו דהיינו יום ז' ולא הוי פירושו דהוה לעיל דקאמר הש"ס אליבא דרבי ביום הוא מיותר לומר לך אע"פ שלא הביא קרבנותיו דהוה ולאי הוי פירושו לרבות יום שמיני דוקא משהאיר הנקר אבל אליבא דר"מ אמת [לרבות] אפילו יום השביעי כדפי': ולרבנן הוא אע"פ שלא הביא אשמו. אע"ג שכל אשמות שבתורה מעכבות הכא מרבינן מהוה דלא מעכב ליה מלאול עליה זירות טהרה: אלא לר' ישמעאל הוא מאי אמת לרבויי אמר לך אע"פ שלא הביא עולתו: **ורבנן** עולה לא בעיא מיעוטא דדורון בעלמא הוא. ות"ת מ"ט דרבי ישמעאל הוא שפיר קאמרי ליה רבנן וי"ל משום דאמתא ועולה כתיבי בחד קרא והדר כתיב וכפר עליו וקדש ראשו דש"ד דאע"ג דעולה דורון הוא כיון דאקדמיה קרא לוקדש ראשו לא מייל עליה זירות טהרה עד דמייתי לעולה נמי קא משמע לן דהוא לומר אע"פ שלא הביא עולתו ומסתברא לאוקמי לעולה ולא לאמתא דעיקר כפרה באמתא ות"ת מנא ליה להש"ס לעיל לומר בפסיעות אליבא דרבי דהוה (מפרש) מרבה אע"פ שלא הביא קרבנותיו פי' משהאיר השמיני מייל עליה זירות טהרה דלמא לא מרבה רבי אלא הביא אמתא ולא אשמו או כר' ישמעאל ווי"ל

ביום ההוא למה לי אם אינו ענין לשביעי ורבי נמי הכתיב ביום ההוא אמר לך רבי ההוא להכי הוא דאתא לומר לך אע"פ שלא הביא קרבנותיו ורב חסדא מאי דוחקיה לאוקמיה כר' יוסי ברבי יהודה לוקמה כגון דנטמא דחזיא בליל שמיני ורבי היא מדלא מוקים לה כרבי לימא קסבר [6]ליליא לאו מחוסר זמן הוא אמר רב אדא בר אהבה [7]הא בהא תליא אי אמרת ליליא מחוסר זמן אימת מיחזי לקרבן לצפרא זירות נמי לא חיילא עד צפרא ואי אמרת ליליא אינו מחוסר זמן זירות טהרה חיילא מאורתא: [8] גופא נטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי אינו מביא אלא קרבן אחד נטמא בשמיני וחזר ונטמא בשמיני מביא קרבן על כל אחד ואחד מתחיל ומונה מיד [9]דברי ר' [א] אליעזר וחכ"א [10]קרבן אחד על הכל עד שיביא חטאתו הביא חטאתו ונטמא והביא חטאתו ונטמא מביא קרבן על כל אחד ואחד [11]הביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה [12]ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר כשם שחטאתו עיכבתו [13] בן אשמו מעכבו בשלמא לרבי [ב] אליעזר אמר קרא [1]וקדש את ראשו ביו' ההוא אע"פ שלא הביא קרבנותיו ורבנן ההוא אע"פ שלא הביא אשמו אלא רבי ישמעאל ההוא למה לי אמר לך ההוא אע"פ שלא הביא עולתו ורבנן עולה לא בעי מיעוטא דורון בעלמא הוא מאי טעמייהו דרבנן דתניא [2]והזיר לה' את ימי נזרו והביא כבש בן שנתו לאשם מה ת"ל לפי שמצינו שכל אשמות שבתורה שהן מעכבין יכול אף זה מעכבו ת"ל

ורב חסדא מאי דוחקיה לאוקמיה כרבי יוסי כרבי יהודה לוקמה כרבי. ומשכחת [14]לה דאית בהו טומאות הרבה: **כגון דחזיא בליל שמיני.** כלומר דנטמא בליל שמיני ואפילו דאמר דחזיא לאו דוקא הכא אלא אחידי [15]דנקיטי לה בתמ' כריתות [ת.] נקטיה להכא וחזר ונטמא בליל שמיני דטומאות הרבה מיכא מכיון דנטמא בליל ח' ואיילא עליה טהרה ואינו חייב עליהן אלא קרבן אחד לפי שעדיין לא הגיע יום שמיני [16]שהיתה שעה הראויה להביא בה קרבן: **ומדלא מוקים לה.** רב חסדא בכה"ג ואליבא דרבי תיפשוט מינה דאית ליה לרב חסדא דליליא לאו מחוסר זמן הוא [7] דאם נטמא בליל שמיני הוה כנטמא ביום שמיני דנטמא בשעה שראויה להביא קרבן אע"ג דאינו קרב עד היום א] דמיא הלילה ליום ומייב קרבן על כל אחת ואחת: **אמר רב אדא בר אהבה.** אפילו אי אית ליה לרב חסדא דליליא מחוסר זמן הוא אכתי לא מתוקמא ליה כרבי דהא בהא תליא: **דאי אמרת לרבי מחוסר זמן הוא אימת מיחזי לקרבן לצפרא וזירות טהרה נמי לא חיילא עליה עד צפרא.** והילכך כי מיטמי בליל שמיני כולה טומאה מריכתא היא ולית לך למימר בהו טומאות הרבה ואי אמרת דלרבי אינו מחוסר זמן דלילה נמי [6]זמן הקרבה ואית בהו טומאות הרבה זירות טהרה נמי חיילא מאורתא ומייב קרבן על כל טומאה וטומאה הילכך לא מיתוקמא כרבי אלא: ה"ג **ס"ר נטמא בשביעי וחזר ונטמא בו'.** ואית ספרים [9]דגרסי ליה גופא נטמא בשביעי בו' ושכוסף הוא דקי"ל דכל היכא דכתב גופא דכבר נשנית הכיא שמעתא לעיל ואילו הכא לא נשנית אלא: **מתחיל ומונה.** לזירות טהרה מיד כיון שהגיע שמיני [9]ואפילו אלא הביא קרבנותיו דברי ר' אליעזר: [10]**וחכ"א קרבן אחד על הכל עד שיביא חטאתו הביא חטאתו ונטמא מביא קרבן על כל אחת ואחת** הביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה. זירות דטהרה אבל אם לא הביא חטאתו אינו מונה. לעולם אין מתחילין למנות לזירות טהרה עד שיביא חטאתו אחד מהללו [11]שני מוריס שמביא אחד לחטאת שאם נטמא קודם שהביא חטאתו אינו מביא אלא קרבן טומאה אחד אבל אם הביא חטאתו ולא הביא אשמו ככם בן שנתו לאשם מונה לזירות ימי טהרה: [12]**כך אשמו מעכבו.** אלא יתחיל למנות עד שיביא אשמו: **בשלמא ר' אליעזר.** דאמר מתחיל ומונה מיד: **אע"פ שלא הביא קרבנות.** [13]מתחיל למנות מכו ביום. ולרבנן אתא ליה ההוא אע"פ שלא הביא את אשמו: **אע"פ שלא הביא עולתו.** שהאחד לעולה ובלבד שהביא אשמו ומחטאתו מתחיל למנות: **מקום עולה לא** (ד) [14]**מיבעיא.** דהיא לא אתיא לא מקום עולה[15] ולא מקום זירות אלא לדורון בעלמא: [16]**כל האשמות שבתורה מעכבין.** דלאמרינן (ויקמות דף עד:) הביא כפרתו אוכל בקדשים: ת"ל

מסורת הש"ס

ג) [מגיגה ט:] ותס נמנמן], כ) [מכת קלה: ומ"ן], ג) [לקמן נד.], ד) [פסחים נט. ע"ש ערכין כח. ע"ש], ה) [ל"ל טומאה שטמ"ק].

הגהות הב"ח

(א) גמ' מיילא מאורתא תנו רבנן טמאת כשביעי: (ב) שם כך אשמו מעכבו: (ג) רש"י ד"ה ורב חסדא וכו' לוקמה וכו' ומשכחת לה לרבי דאית בהו טומאות הרבה כגון בל"ל והל"ל: (ד) ר"ה מקום עולה לא בעיא מיעוט דהוהוא דעולה לא אתיא לא מקום כפרה ולא מקום:

גליון הש"ם

גמ' הביא חטאתו. עיין לקמן דף מ: ע"א תד"ה ופופרין: תוס' ד"ה מתחיל ומונה מיד כו' אלא א"א לומר כן. ע' לקמן ד' נד ע"א:

הגהות הגר"א

[א] גמ' אליעזר נמחק. (וכזה ל"ל כ"מ שדמקו התוס' כיה לגרסא דיכן ר"א): [ב] שם אליעזר נמחק:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א] רש"י ד"ה ומדלא מוקים לה וכו' אע"ג דאינו קרב על היום רמיא וכו' כל"ל: ב] תו"ד מתחיל ומונה מיד דבני ר"א וכו' אבל היה ועבל וכי נטמא בשמיני וכו' ומתחייב שפיר בקרבן טומאה לר"מ כל"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל דחזיא. וכו' בתפרס ד"ה כגון דחזיא. 2. ל"ל דשיך. 3. ל"ל וכי. 4. ל"ל ולא גרסינן ליה. 5. ל"ל קלת יום הראוי.

פי' הרא"ש (המשך)

שלא הביא קרבן לאפוקי מדרבנן דאמרי דאינו מביא קרבן על טומאתו ואינו מתחיל למנות עד שיביא חטאתו משום דר"א הוא דקאמר בסתנו לא בו ביום דאם נטמא ביום ראשון לנזירותו אינו סותר א"כ ע"כ מדהביא קרבן על טומאתו שנטמא בח' צ"ל שהתחיל למנות נזירותו מאתמול ולקמן דקאמר ר"א היא הוה מצי למי' ר"י ברבי יהודה היא. וכן לעיל הוה מצי למימר ר"א היא: ביום ההוא אע"פ שלא הביא קרבנותיו כלומר אע"פ שלא הגיע זמן הבאת קרבנותיו דהיינו משביעי וכדדריש ר"י בר' יהודה לעיל. וארבע מחלוקות ר"י בר יהודה ור"א משביעי הוא דחיילא נזי' שהרה ור' סבר דמת' הוא דתחילא נזי' טהרה אע"פ

שלא הביא קרבן. ורבנן סברי דלא חיילא עד שיביא חטאתו. ור' ישמעאל אומר אפילו אשמו. וא"ת הא דקאמר רב חסדא לעיל אי בנטמא בח' וחזר ונטמא בח' הרי יצאת שעה שראוי להביא בה קרבן מגליה דר' דלא כרבנן ודלא כר' ישמעאל. וי"ל דלישנא דמילתיה דר' משמע ליה הכי מדקאמר ביום הבאת קרבנותיו בסתם ולא פירש עד שיביא חטאתו או אשמו. משמע דהיום נוהם אע"פ שלא הביא כלל. ורבנן ההוא אע"פ שלא הביא אשמו. דוקדש את ראשו דכתיב כתר ב' תורים או ב' בני יונה כתיב וקודם אשם לומר לך אפילו לא הביא אשמו: אע"פ שלא הביא עולתו (דממילא) סליק דעולה

בלילה טומאה אריכתא הוא. ואי אמרת לילה לאו מחוסר זמן נזי' שהרה חלה מאורתא וכי נטמא בלילה מביא קרבן על כל א' וא' כמו שנטמא ביום ח': גופא נטמא בד' וכו'. הך גופא לא הוי כשאר גופא שבתלמוד אלא שלשון נזיר משונה שהרי לא הביא זאת הברייתא לעיל אלא משום דרבי ורבי יוסי איירי בהך עניינא אמרי גופא: מתחיל ומונה מיד. פי' מיד בד' אחר שהזה וטבל דש"ל דנזי' שהרה חיילא בד' בר' יוסי בר יהודה. וכן מוכח לקמן פ' כ"ג דתנן ואינו מתחיל למנות עד שיטהר ומיבעי' ליה בגמ' עד שיטהר בד' ומני ר"א היא. והאי דקים ליה לתלמוד הכי ולא בעי לפרושי מתחיל ומונה מיד בח' אע"פ

מוסף רש"י

לילה לאו מחוסר זמן הוא. אין מחוסר זמן כמי שהגיע לילי להקריב קרבנותיו (חגיגה ט:).

פי' הרא"ש

ביום ההוא למה לי תנהו ענין לר'. כלומר ביום ההוא של תגלחתו: לוקמה כר' וכגון שנטמא בליל ח' דקרי' ביה טומאות הרבה דמתחילי ליל ח' חלה עליו זירות שהרה וחזא קרבן הוא דמייתי דאכתי לא יצאת שעה שראוי להביא קרבן עד למחר. ומדלא מוקי לה הכי ש"מ קסבר לילה לאו מחוסר זמן דכל דבר שזמנו ביום מתחלת הלילה יש לו דין היום אע"פ שאינו מביא קרבן בלילה הלכך מביא כ' קרבנות: הא בהא תליא. כלומר לא מצית למפשט דלילה לאו מחוסר זמן הוא מדלא אוקמא כר' דאפי' אי לילה מחוסר זמן לא מצי לאוקמה כר' דאי אמרת לילה מחוסר זמן אימת מחזי לקרבן נזיר מצפרא שהרה נמי לא חיילא עד צפרא ויוכפר ויקדש את ראשו בשעה הראויה להביא קרבן חייל עליה נזי' שהרה וכי נטמא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com